

Opět reforma nejvyššího správního soudu? Jest ještě v živé paměti, že asi před dvěma roky byla odborným kruhům předložena osnova zákona o změně zákona o nejvyšším správním soudě, která však byla veřejností tak odsouzena, že byla vzata zpět. Nyní však opět se objevují zprávy, že bude přece změna provedena, sice v menším rozsahu, avšak ve stejném duchu, jako osnova bývalá. Tak se nám kolikrát zdá, že vše, co dobrého nám z dob bývalých bylo zanecháno, musí být odstraněno. Proslýchá se, že se zavede i u nejvyššího správního soudu rozsudečné v částce dosti značné. Bylo by ideálním stavem, aby soudnictví bylo pro všechny zadarmo, a aby občan dosáhl, nebo měl možnost dosáhnouti, svého práva co nejrychleji a bez výloh. Rozsudečné u nejvyššího správního soudu má být zavedeno proto, že prý jest soud přetížen prací a doufá se, že strany nebudou podávati stížností, budou-li museti za nálezy platiti. Ke zjednání nápravy jest nutno rozšířiti počet soudců, nikoli znemožňovati cestu k tomuto tribunálu. Počet případů se také nezmenší zkrácením cesty instanční, po případě odnětím práva stížnosti vůbec. Množící se počet případů není vinou nejvyššího správního soudu, nýbrž patrně u instancí nižších, ježto kverulantských stěžovatelů jest jistě nepatrný počet (stížnost k nejvyššímu správnímu soudu nemá totiž odkladacího účinku). Množící se počet stížností ukazuje, že občanstvo jest v množícím se počtu případů nespokojeno s rozhodováním nižších instancí, a tu jest z dle učiniti kroky k nápravě: jest odstraniti příčinu, nikoli její následky. Jakákoliv změna zákona o nejvyšším správním soudě, která by mechanicky bránila občanstvu obrátiti se na tento tribunál, ohrozila by právní bezpečnost a cit spravedlnosti, jenž v první řadě udržuje občany v přichylnosti ke státnímu zřízení; doufáme, že cit spravedlnosti jest vyvinut zvláště u nás, a že rozhodující činitelé nepřipustí cokoli, čímž by se tento cit mohl jakkoli ohroziti. dnk.

Reorganisace finančních prokuratur. Denními listy prošla zpráva, že se v ministerstvu financí připravuje návrh o reorganizaci finančních prokuratur s ministerstvem financí, při čemž by byla vytvořena jediná generální prokuratura, která by též převzala agendu právního oddělení ministerstva financí. Jako obyčejně byla pak vyslovena domněnka, kdo bude státi v čele nového tohoto úřadu. Vr.

Uhlazená mluva jest výsadou inteligence každého vzdělaného národa a tato mluvnicky a výrazně přesná řeč musí se v první řadě objevovati v listech inteligence. Působí proto zvláštním dojmem, čteme-li v odborném listě velké kategorie našeho úřednictva výrazy a obraty, jež bychom neradi viděli v jakémkoli listě veřejně vydávaném. Posuďte sami: »... institucí, na kterou budeme jen platit a nadávat...«, »bylo by záhodno, abychom neprovozovali pštroší politiku jen proto, abychom mohli dodatečně nadávat...«, »na všechny tyto a podobné dotazy odpovídáme, že spravedlnost je, jak známo, slepá a někdy také — šilhavá...« a pod. Případů podobných dalo by se uvést mnoho. Máme za to, že jest úkolem redakce, aby čtenářům předkládala myšlenky jakéhokoli druhu řečí obvyklou v literatuře a ne mezi lidmi nevzdělanými, neboť někdy zásada sebe lepší jest formou nepříhodnou více poškozena, než jejími odpůrci, tím spíše, že jedná se o list značně rozšířený mezi nejinteligentnějšími našimi úředníky. dnk.

Copyright a Printed in Czechoslovakia. Na Mezinárodním sjezdu knihovnickém, konaném minulého roku byla odhlasována v sekci VI. resoluce o sjednání smlouvy mezi USA. a ČSR. stran práva autorského (Copyright). Bylo poukázáno na veliké škody, jež stihají československé autory, protože zejména díla hudební jako nechráněná se mohou volně na škodu autorů rozmnožovati. — Jiná resoluce vyzývá československé vydavatele, aby neopomíjeli udávati na titulním listě poznámku »Printed in Czechoslovakia«, jak se to vyžaduje podle zákona o dovážených knihách. Američtí knihkupci totiž, aby se uchránili trestu 10% kupní ceny, opatřují sami knihy razítkem tohoto znění, což ovšem vyžaduje si značných nákladů a také znesnadňuje obchod

československými knihami do USA. Znění obou resolucí bylo otištěno v 10. čísle Casopise československých knihovníků roč. V. 1926 str. 187—8.

Zákon ze dne 24. listopadu 1926, č. 218 Sb. z. a n. o původcovském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském). V oboru práva autorského panoval dosud jako v mnohých jiných oborech právních dualismus: materie byla upravena zákonem ze dne 26. prosince 1895, č. 97 ř. z., s novelou z 26. února 1907, č. 58 ř. z., a zák. čl. XVI.: 1884, jimiž právo autorské bylo upraveno podstatně různým způsobem. Oba zákony byly nad to pak předstíženy technickým vývojem (kinematografie, rozhlas). Jevila se tudíž nutnost sjednotiti dosavadní předpisy, resp. přizpůsobiti je době, a to tím spíše, že republika československá zavázala se čl. 20 mírové smlouvy saint-germainské přistoupení k mezinárodní úmluvě bernské z r. 1908 a přizpůsobiti ji své zákonodárství. Úmluva byla vyhlášena ve Sbírce pod čís. 401 ex 1921, vydání zákona vyžádalo si však značné doby. (Vládní návrh podán 1920, projednání skončeno ku konci 1926). S tím souvisel vládní návrh zákona o smlouvě nakladatelské, který se stal zákonem 22. června 1923, Sb. z. a n. č. 106. Za podklad návrhu zákona autorského byl vzat zákon z 1895, jakožto novější, a přihlíženo též k novým zákonům z tohoto oboru, zejména švýcarskému z 1922, rakouské novele z 1920, italskému z 1925, a polskému z 1926.

Zákon sám jest rozdělen na 5 oddílů (I. Všeobecná ustanovení, II. Obsah práva původcovského, III. Trvání práva původcovského, IV. Ochrana práva původcovského, V. Ustanovení přechodná a závěrečná), a přidržuje se z valné části zákona z 1895, jsa na mnohých místech jeho doslovným překladem (tak hned již nadpis). Obsahuje přece však řadu důležitých úchylek a nových ustanovení. Proti původnímu (a věcně správnějšímu) znění návrhu, že chráněni jsou původci díla, schválena díkce odlišná, vzhledem k potížím, jež by se vyskytly, ježto zákon mluví dále vesměs o dílech. V § 4 druhý odst. č. 2 jsou přidána nově díla kinematografická a pod., při č. 6 jsou ve smyslu čl. II. bernské konvence nově pojata pod ochranu zákona díla umění stavitelského, t. j. stavby, jevící původní myšlenku, tvůrčí činnost zcela samostatnou, při čemž není rozhodný jejich rozsah. Novinkou je též dále č. 7 (díla umění užitého, zahradní architektury a uměleckého průmyslu). Zde sluší uvést ustanovení § 57 zákona o patentech, dle něhož vyložené popisy patentů požívají stejné ochrany jako díla literatury, až do udělení patentu, nebo, nebyl-li patent udělen, pět let ode dne vyložení. Dopisy, resp. sbírky jejich, denníky a pod. do § 4 zahrnuty nejsou. Sbírkám obsahu literárního, uměleckého nebo fotografického je poskytnuta ochrana v § 5, dopisům jiným (neliterárním) v § 26 proti nepovolnému vydání a uveřejnění. (Zde odchylkou od zásady §u 7, chráněn jest původce) § 7. bylo vytknuto se strany spisovatelů, že nechrání před eventuálním šířením děl literárních rozhlasem. §§ 8—10 definují vydání díla, původce, zpracovatele a spolupůvodce díla, celkem shodně s právem dosavadním, odchylkou odkazují se do řízení nesporného rozhodnutí ve sporech mezi spolupůvodci o nakládání společným dílem. V § 11 označen je pořadatelem (= Herausgeber), kdo příspěvky v celek uspořádá, na rozdíl od vydavatele v běžném smyslu, kterým často bývá i nakladatel. Exekuce na právo autorské je upravena v § 14 shodně s právem dosud platným. V odst. 1. staví se na roveň dědici odkazovník, odst. 2. připouští výslovně exekuci na prováděné stavby a dle odst. 3. jest šetřiti při exekuci též nemajetkových zájmů původcových. Důležité je ustanovení § 16, odst. 3. o ochraně díla proti znehodnocování na újmu jejich vážnosti nebo hodnoty. Ustanovení toto vychází z všeobecně pocítované potřeby, aby díla, která mají všeobecný význam pro všeobecné vzdělání, nebyla po smrti původcově zpracováním, provozováním nebo jinou změnou profanována. Právo k zakročení jest poskytnuto subsidiárně, není-li zde právního nástupce autora nebo opomíjí-li zakročiti veřejným i soukromým korporacím, do jichž činnosti náleží péče o zájmy literární, hudební a umělecké. Soudní zakročení kteréhokoliv z uvedených činitelů ma